

เทศน์เช้า วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ฟังธรรมะ ฟังสังฆธรรม ฟังสังฆธรรม สังฆธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนาะ วันนี้วันพระ วันพระเขาทำบุญกุศลกัน ทำบุญกุศลเพื่อหัวใจเนาะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานมาจากไหนล่ะ มันมาจากเวลาเกิดไง เกิดจากท้องพ่อท้องแม่ การเกิดจากท้องพ่อท้องแม่นี้เวรกรรมพาเกิด มีบุญกุศลพาเกิด เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาเวลาสอนนะ สอนเรื่องระดับของท่าน ระดับของท่าน ท่านถือการเสียดละ คือคือความปกติของใจ ถ้าใจมันปกติ เราจะมีความสุขความสงบระงับของเรา

ขั้นของปัญญา ทีนี้ขั้นของปัญญา ปัญญามันแตกต่างกันหลายหลายมาก ปัญญาของโลก ปัญญาของโลกต้องมีศีลคอยควบคุม ถ้าปัญญาของโลกไม่มีศีลควบคุมนะ มันเอาโรคเอาเปรียบกัน

แต่เวลาปัญญาของศาสนา เวลาปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปัญญาการชำระล้างกิเลสมันเข้มข้น เวลามันเข้มข้นมันเข้มข้นอะไร? เช่นฆ่ากิเลสตัดหาความทะยานอยาก เวลาตัดหาความทะยานอยากทำคนให้ดีขึ้น ทำคนให้เจ็บช้ำน้ำใจ เวลามันเกิดมรรคเกิดผล ขึ้นมามันจะไปเข้มข้นตรงนั้นแหละ

ฉะนั้น เวลาวันนี้วันพระ วันพระเขาเสียดละทาน เสียดละทานเพื่อมาฟังเทศน์ไง เวลาฟังเทศน์นะ อยู่บ้านพ่อแม่เอ็ด เบื่อนักเบื่อนา ไปวัด พระก็ต้องเอากเอาใจสิ อยู่บ้านพ่อแม่ก็เทศน์ทุกวันอยู่แล้ว ไปวัด พระยังมาเทศน์ตอกย้ำ เวลาพระเทศน์นะ เวลาพระเราพระกรรมฐาน เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์นะ เวลาหลวงปู่มันท่านจะเทศน์ หลวงตาท่านบอกว่า ฝนฟ้ามันจะตก พอฝนฟ้ามันจะตกนะ พวกเราที่มีความร่มเย็นมาก

นี่ก็เหมือนกัน เวลาครูบาอาจารย์เทศน์ มันจะนึกมันจะกัคนะ แต่เวลาจริงๆ แล้วหัวใจมันร่มเย็นไง เพราะหัวใจของเรามันโดนกิเลสตัดหาความทะยานอยากมันขบกัดอยู่ เวลากิเลสตัดหาความทะยานอยากมันขบกัดในหัวใจ เรามีแต่ความทุกข์ความยาก แล้วเราก็ปลดเปลื้องมัน

ไม่เป็น แล้วตั้งใจมาวัดกัน วันนี้วันพระ หยุดยาก็มาวัดมาวากัน มาเพื่อประพฤติปฏิบัติ แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราก็มองหวังผลหวังผล หวังความสงบร่มเย็น แล้วเวลาไปวัดไปวาขึ้นมา ไปเดินทางเดินจงกรม นั่งสมาธิ มันมีแต่ความเร่าร้อนๆ นี่ก็เสสมันขบกัด

เวลาครูบาอาจารย์ท่านกระตุ้น ท่านกระตุ้นท่านให้กำลังใจ เวลาท่านกระตุ้นให้กำลังใจ เวลาให้กำลังใจขึ้นมาก็บอกว่า “อยู่บ้านก็น่าเบื่อแล้ว ไปวัดยังไปโดนคำอีก”

ใครเขาไปคำ นั้นแหละท่านให้กำลังใจ เห็นไหม กำลังใจ เวลาครูบาอาจารย์นะ เราสึกเหิมมาก เวลาพระบวชใหม่ทุกองค์จะเอามรรคเอาผล เวลาบวชขึ้นมาจะพ้นจากทุกข์ทั้งนั้นแหละ พอไปอยู่ปีสองปีชัก “อืม! ถ้าออกไปอยู่ทางโลก ทำบุญก็ทำได้เนาะ” นี่มันทอดทิ้งทั้งนั้นแหละถ้ามันไม่มีแรงกระตุ้นนะ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาท่านเกิดขึ้นมานะ ท่านบอกว่าเกิดมาชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ท่านได้เกิดที่สวนลุมพินี ท่านบอกว่าท่านเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ทั้งๆ ที่ว่าท่านยังไม่ได้ประพฤติปฏิบัติ ท่านยังไม่โตขึ้นมาเลย ท่านเพิ่งเกิด ท่านยังบอกว่าท่านเกิดชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย นั่นคืออำนาจวาสนาบารมีของท่าน แต่เวลาอำนาจวาสนาบารมีของท่าน พ่อแม่โดยธรรมชาติพ่อแม่ก็อยากจะให้อยู่ทางโลก พ่อแม่ก็อยากให้เป็นจักรพรรดิ พ่อแม่ก็อยากมีชื่อเสียงเกียรติยศทางสังคม แต่ด้วยอำนาจวาสนาบารมีของท่านมันจะไผ่หา ค้นคว้าไผ่หาในการออกจากโลก แล้วออกจากโลกขึ้นมา มันมีการค้นคว้าพยายามออกจากโลก มันมีแรงกระตุ้น มันมีแรงกระตุ้นในหัวใจนะ แต่สังคมก็พยายามจะครอบงำไว้เพื่อประโยชน์กับสังคมนี้ ประโยชน์กับโลกๆ

ท่านมีแรงกระตุ้นของท่าน เวลาท่านค้นคว้าของท่าน ท่านสละของท่านออกไป เวลาสละออกไปนะ คนเราเป็นกษัตริย์ ชีวิตมันจะประดิษฐานไหน ออกไปไม่มีใครดูแล ไม่มีใครสนใจเลย ชีวิตมันจากหน้ามือเป็นหลังมือเลยละ ชีวิตจากหน้ามือเป็นหลังมือ ถ้าเป็นเรานะ กลับบ้านดีกว่า กลับราชวังแล้ว กลับไปราชวังมีแต่คนดูแล ทำไมท่านยังบากหน้าต่อไป

บากหน้าต่อไปเพราะว่าท่านสร้างอำนาจวาสนาบารมีมาไง ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย อำนาจวาสนาบารมีอันนั้นมันค้ำยันหัวใจอันนั้นไว้ ถ้าค้ำยันหัวใจนั้นไว้ ท่านบากบั่นของท่านๆ ความบากบั่นของท่านใจใหม่ ในเมื่อคิดทางโลก เขามีครูบาอาจารย์ที่สอนอยู่ก็ไป

ศึกษากับเขาๆ เพราะว่าเขาปฏิบัติมาก่อน แต่ไปศึกษาขนาดไหน ด้วยอำนาจวาสนาบารมี “มันไม่ใช่ มันไม่ใช่ต่างๆ”

สุดท้ายเวลาท่านจะเอาอำนาจวาสนาบารมีที่ท่านสร้างมา ท่านก็ต้องมาคั่นคว่ำของท่านเอง บุพเพนิวาสานุสติญาณ นี่ไง คนเกิดมาจากไหน คนเกิดมาจากไหน บุพเพนิวาสานุสติญาณ ย้อนอดีตชาติไป ตั้งแต่พระเวสสันดรไป คนเกิดมาจากไหน คนเกิดมาจากไหน แต่คนมาจากไหน มันก็ไม่มีต้นไม่มีปลาย ชักกลับมา พอชักกลับมา ถ้ามันยังมีการกระทำอยู่ จตุปปาตญาณ จิตนี้ ความรู้สึกนี้ไม่มีใครทำลายได้ ความรู้สึกนี้เวลาตายออกจากร่างนี้ไป มันก็มีอำนาจวาสนาของมัน มันต้องเวียนว่ายตายเกิดเป็นธรรมชาติของมัน ใครจะปฏิเสธ ใครจะไม่ยอมรับ ใครจะต่อต้านขนาดไหน มันก็จะเป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างนั้นอยู่อย่างนั้น แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วท่านบอก ถ้ามันเป็นอยู่อย่างนั้นเราก็ทำคุณงามความดี ถ้ามันจะเวียนว่ายตายเกิดก็ให้มีบุญพวาเกิด ให้สิ่งที่เกิดแล้วมันไม่บีบคั้นน้ำใจจนเกินไปนัก ถ้าคนมีอำนาจวาสนานะ

เราเกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน มีปากมีท้องเหมือนกัน เราหาอยู่หากินเหมือนกัน แต่ทำไมคนคนหนึ่งทุกข์ยากเจ็บใจในหัวใจนัก คนคนหนึ่งทำไมเขาทุกข์จนเจ็บใจทางโลก แต่ทำไมหัวใจเขาฟ่องแผ้วนัก ทำไมหัวใจของเขายอมรับสภาวะแบบนั้นได้ ทำไมเขาทำของเขาได้ เขามีคุณธรรมในใจของเขา เขาไม่มีความเดือดร้อนในใจของเขาจนเกินไปนัก นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนให้พวกเราทำบุญกุศลอยู่นี่ไง ทำบุญกุศล การเสียสละ

“เสียสละเป็นคนโง่ คนฉลาดมันต้องไขว่คว้า มันต้องเอาประโยชน์ของมัน ให้อันที่เสียสละเป็นคนโง่”

คนฉลาด คนสละเป็นผู้ที่ฉลาด ฉลาดเพราะอะไร เพราะมันมีของมันอยู่ในมือ คนตระหนี่ถี่เหนียวนะ มันกำไว้จนเปียกจนแฉะ มันไม่ให้ใครหกรอก แต่คนที่เสียสละมันเสียสละได้แล้วไซ้ใหม่ แล้วคนที่เสียสละ ถ้าเขาเป็นคนฉลาดขนาดนั้น เขาต้องเลือกแยกแยะว่าควรเสียสละที่ไหน ควรทำอย่างไร ไม่ใช่ว่าเสียสละ เห็นเขาเสียสละกันก็ตื่นตามกระแส เสียสละก็เสียสละด้วย ตอนนี่ที่เขาทำกระแสโลกกัน เขาก็ไปตามนั้น

การเสียสละทาน ศีล ภาวนา การเสียสละอย่างนั้นกับการเสียสละอารมณ์ที่มันทุกข์ร้อนในหัวใจ อารมณ์ที่มันบีบคั้นในหัวใจ เราอยากเสียสละกันมหาศาลเลย แต่ทำไมมันเสียสละกัน

ไม่ได้ ทั้งๆ ที่ของที่เรามาเป็นวัตถุ เราจะเสียดุล แต่กิเลสมันยังตระหนี่ถี่เหนียว ทั้งๆ ที่ไม่ได้เสียดุลตัวมัน เสียดุลที่วัตถุนะ แล้วกิเลสมันมีสิทธิอะไรที่จะมาตระหนี่ถี่เหนียว มันมีสิทธิอะไรที่จะมาครอบงำหัวใจของเรา แต่มันก็มีสิทธิ เพราะธรรมชาติมันเป็นแบบนั้น

ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้เสียดุลทาน เสียดุลทานแล้ว เพราะการเสียดุล เสียดุลให้ใคร ถ้าเสียดุลให้ผู้ทรงศีล ผู้ทรงศีล เราเข้าไปใกล้ผู้ทรงศีล เข้าไปใกล้ผู้ทรงศีลแล้วจะได้ฟังธรรม ฟังธรรม ธรรมะคืออะไร

ธรรมะเราก็บอก ทุกคนจะบอกว่า “เราเป็นคนดี เราเป็นคนดีแล้วต้องไปวัดทำไม ทำไมต้องไปวัดไปวา เรามีศักยภาพ เราสอนตัวเราได้ ทำไมต้องไปให้พระสอน พระมีความรู้อะไรจะมาสอนเรา เราต่างหากมีการศึกษา มีความรู้ ความรู้เรามหาศาลเลย เราเป็นคนดี เรามีปัญญามากแล้ว”

ปัญญาอย่างนั้นกิเลสพาใช้ทั้งนั้นแหละ เขาเรียกว่าโลกียปัญญา ปัญญาของโลก ถ้าคนไม่เคยปฏิบัติมันยังไม่รู้ไม่เห็น มันก็ยังดูเอาว่านี่คือปัญญาของเรา ดูเอาว่าตัวเองฉลาดนะ ฉลาดหาพินหาไฟมาเผาตัวเอง ฉลาดพาตัวเองให้ชีวิตไม่ผ่องแผ้ว

แต่เวลาเสียดุลทาน เสียดุลทานขึ้นมา ฟังเทศน์ ฟังเทศน์ ไปหาพระ เพราะพระท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พระจะรู้ว่าจะสิ่งใดมันเป็นโลกียปัญญา สิ่งใดเป็นโลกุตตรปัญญา โลกุตตรปัญญา ปัญญาที่พ้นจากโลก ปัญญาที่เหนือโลกไป

ที่บอกว่าความรู้สึกนี้ทำลายไม่ได้ ความรู้สึกมันต้องไปตามบุญตามกรรมของมัน แต่พอมีปัญหา ปัญญาเข้ามาแยกแยะ สักกายทิฐิ ทิฐิว่าเป็นของเรา ทิฐิว่ากายนี้เป็นของเรา วิจิจฉาสีลัพพตปรมาส กามราคะ ปฏิมะ สิ่งในโลกเขาแสวงหา โลกแสวงหาก็เพราะเหตุนี้ กามราคะ ปฏิมะ มันผูกพันของมันตลอดเวลา ถ้าผูกพันอยู่ ความผูกพัน จิตมันผูกพันอยู่ กามราคะ กามภพรูปภพ อรูปภพ ในเมื่อมันผูกพันอยู่ มันจะไปเกิดที่ไหนล่ะ มันผูกพันอยู่ มันจะสละได้ไหม มันผูกพันอยู่ มันจะแยกกันได้อย่างไร มันแยกกันไม่ได้หรอก แต่มันจะแยกกัน มันแยกกันด้วยอะไรล่ะ? แยกกันด้วยภาวนามยปัญญา

กามราคะนะ มันตรงข้ามกับอสุภะ สุภะกับอสุภะมันเป็นอย่างไร จิตใจมันไปยึดมันถือ มันมันทำไม จิตใจไปเกี่ยวพันกับมันทำไม เกี่ยวพันมันก็เวียนว่ายตายเกิดไง ถ้าเราไม่อยากจะเวียนว่ายตายเกิด เราจะไม่เกี่ยวพันเราจะทำอย่างไรไม่ให้มันเกี่ยวพันล่ะ

เวลาจิตมันสงบแล้วมันถึงจะไปเห็นนะ ถ้าจิตสงบแล้วมันวิปัสสนาเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไปนะ เวลาจิตสงบไปแล้ว ตัวมันเองบอกว่าความรู้สึกนี้ทำลายไม่ได้ ความรู้สึกทำลายไม่ได้ เอาอะไรมาทำลายก็ทำลายไม่ได้ ความรู้สึก จิตวิญญาณนี้ทำลายความรู้สึกไม่ได้ มันเป็นนามธรรม แต่การที่นามธรรมมันเป็นปฏิสนธิ ปฏิสนธิวิญญาณ ปฏิสนธิจิตทำให้เกิดสิ่งมีชีวิต ทั้งๆ ที่มันก็มีชีวิต สสารที่มีชีวิต ไปเกิดในไข่ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ เกิดในครรภ์ กำหนด ๔ จะปฏิเสขไม่ปฏิเสขมันเป็นอย่างนี้แหละ มันเป็นของมันอยู่อย่างนี้แหละ เราจะรู้ไม่รู้มันก็เป็นอยู่อย่างนี้แหละ

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เราศึกษา ศึกษาแล้วค้นคว้า ศึกษานี้เป็นสุดมยปัญญา ตอนนี้ออกว่าทุกคนรู้หมดเลย จบ ๘ ประโยคทั้งนั้นแหละ แล้วทำอย่างไรล่ะ จบ ๘ ประโยคใช้ไหม ถ้าจบ ๘ ประโยค เราอยู่กับศีลธรรมใช้ไหม ศีลธรรมมันอยู่ประจำใจใช้ไหม มันเป็นปัจจัยตัด มันเป็นสันติภูมิจิต มันต้องแสดงออกมาจากใจสิ ถ้าใจมันเป็นธรรม มันต้องแสดงออกมาเป็นธรรม ไม่มีเบื้องหน้าเบื้องหลัง เบื้องหน้าเบื้องหลังนั้นกิเลสตัดหาความทะยานอยาก เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านสะอาดตั้งแต่เบื้องหลัง แล้วเบื้องหน้าท่านก็สะอาด แล้วเวลาเบื้องหลังสะอาด เราคาดไม่ถึง เราคาดไม่ถึง เราคาดไม่ได้

บอกว่าความสะอาดบริสุทธิ์ ความสะอาดก็ผ้าขาวใจ ผ้าขาวเดี๋ยวมันก็เปื้อนฝุ่นใจ มันมีอะไรสะอาดล่ะ แล้วมันสะอาด สะอาดอย่างไรล่ะ

มันสะอาดมันต้องมีที่มาที่ไป เวลาสะอาด เวลาครูบาอาจารย์ที่สะอาด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจกๆ เสาวยิมุตตีสุขๆ “เราจะโปรดใครได้หนอ โปรดใครได้หนอ จะเอาอาหารคาวรส อูทกคาวสก็ตายไปเสียแล้ว ไปเอาพระอัญญาโกณฑัญญะ” นี่แสดงธรรม แสดงธรรม สัจธรรมเวลาแสดงออกไปพระอัญญาโกณฑัญญะฟังธรรมขึ้นมาผิวดวงตาเห็นธรรม เป็นพยานขึ้นมาแล้ว เป็นพยานขึ้นมาที่ไหน? เป็นพยานขึ้นมาในใจนั้นนะ

เวลาแสดงธรรมมันมีที่มาที่ไปไง กิจจญาณ สัจจญาณไง ถ้าไม่มีวงรอบ ๑๒ จะไม่ปฏิญาณตนว่าเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าไม่มีกิจจญาณ สัจจญาณ ไม่มีหัวใจ ไม่มีการกระทำ ไม่มีมรรค จะไม่ปฏิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์ “เวลาอยู่ด้วยกัน ๖ ปี เราไม่ได้เป็น

พระอรหันต์ “ไม่รู้ก็บอกว่าไม่รู้” ไม่มีปัญญาจะสอนปัญญาจักคีย์ แต่เวลาจิตมันรู้ๆ รู้แล้วเวลาสอนออกมา เพราะสอนด้วยความรู้จริง พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นพยานขึ้นมา นี่มันเป็นความจริงใจ

บอกว่าถ้าจะทำลายความรู้สึก เอาอะไรทำลาย บอกว่าจะทำลายความรู้สึก เอาอะไรไปทำลายมัน

“แล้วเรามาทำบุญกุศล เราไม่ใช่มาทำลายความรู้สึก มันจะเอาบุญ หลวงพ่อ เขาจะมาเอาบุญกัน ไม่ใช่เอามรรคผลนิพพาน”

เวลาบอกว่าบุญนะ แม้แต่ทุกตะเช็ญใจเขาตักบาตรทัพพีหนึ่งกับพระสารีบุตร แล้วเขาอยากบวชมาก เขาอยากบวชมาก ไม่มีใครเขาบวชให้ เข้าไปขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประชุมสงฆ์ว่า “ทุกตะเช็ญใจเคยมีบุญคุณกับใครบ้าง”

พระสารีบุตรยกมือ “เคยมีบุญคุณกับข้าพเจ้าครับ”

“มีบุญคุณอะไร”

“เคยตักบาตรข้าพเจ้าหนึ่งทัพพีครับ”

“ถ้าเขามีคุณกับเธอ เธอจงให้เขาบวช” เพราะเขาเป็นคนจน ไปบวชกับใครไม่มีใครรับบวช พระสารีบุตรบวชให้ พอบวชให้เสร็จแล้วนะ สั่งสอนๆ ประจำ

ภิกษุบวชเมื่อเฒ่า เพราะว่าเขารู้มาก ประสบการณ์ชีวิตเขามาก เขาจะสงสัยมาก เขาจะมีปัญญา เขาจะดี้อมาก เขาจะพยายามคิดว่าเขามีความรู้มาก นี่ความคิดทางโลกใจ พระสารีบุตรก็สั่งสอนมาเรื่อย สั่งสอนมาเรื่อย จนถึงที่สุดสิ้นสุดแห่งทุกข์ นี่ไง เริ่มต้นจากข้าวทัพพีเดียว ข้าวทัพพีเดียวเท่านั้นทำให้เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา

แล้วบอกว่า “เราทำบุญ เราไม่ได้หวังตรงนั้นหรอก เราหวังบุญกุศล”

บุญกุศล บุญคืออะไร? บุญคือความสุขของใจนะ จิตใจที่มีความสุข ฉะนั้น คนที่มีความสุข คนที่เป็นมิจฉาทิฐิเขาทำความบาปหมาง ทำให้คนเจ็บช้ำน้ำใจ เขามีความสุข นั่นเป็นบุญหรือเปล่า? นั่นเป็นอกุศลนะ เวลาเป็นบุญเราต้องแยกด้วย บุญ เห็นไหม กุศลและอกุศล

บอกว่า “บุญคือความสุขของใจ ถ้าอย่างนั้นเราเป็นคนพาล เราพาลพาโลใส่ใครทั้งหมดเลย แล้วเรามีความสุข เออ! เป็นบุญหรือเปล่า”...มันเป็นบาปอกุศล สร้างเวรสร้างกรรม

การสร้างเวรสร้างกรรม กรรม สัตว์ทั้งหลายย่อมเป็นไปตามกรรม ใครทำกรรมสิ่งใดไว้กรรมนั้นมันจะเป็นจิตเป็นนิสัย คนพาลมันเคยพาลอยู่อย่างนั้น มันจะพาลกับคนนั้น แล้วมันจะพาลไปเจอเจ้าหน้าที่ เคียวมันตัดคูก

เวลาเราเจอคนพาล เราก็อยากจะว่าคนพาลเมื่อไหร่จะให้ผลกับมันเสียที...คนพาลมันจะไปจบลงที่คูก แล้วถ้าคนพาลมันไม่จบลงที่คูกนะ มันจะไปในคุกขังในหัวใจของมัน มันจะเกิดทุกข์ใจ

คนพาลเมื่อใดสำนึกได้ คนที่สำนึกได้มันคอตก คนที่คอตกมันจะไปแก้ไขสิ่งใด เวลามันไปจบลงที่คูกนะ มันโดนขังคูกในทางกฎหมาย เวลามันคิดคูกในหัวใจของมัน มันขังทุกข์ไว้ในใจของมัน คนพาลถ้ามันสำนึกได้ คนพาลถ้ามันสำนึกไม่ได้ มันยังอหังการอยู่ มันยังเป็นไปตามอำนาจของมันอยู่ มันจะไปจำนกับกรรมของมัน กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน ชาตินี้ย่ำยีเขาไว้ เวลาชาติหน้า เวลาเกิดในฐานะที่โดนเขาย่ำยี โอด โอยๆ กรรมให้ผลตามนั้น

เวลาบอกว่าถ้ามันเป็นบุญ เวลาเขาทำเบียดเบียนคนอื่นก็เป็นบุญเหมือนกันใช่ไหม

อันนี้มันเป็นอโหสิกรรม เวรย่อมระงับด้วยความไม่จองเวร คนเรามันมีเวรมีกรรมต่อกันมานะ คนอยู่ด้วยกันมันกระทบกระทั่งกันเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าจิตใจผู้ที่เสียสละ ใจ

คำว่า “คนที่เสียสละเป็นคนโง่ คนที่มักมาก คนที่อยากได้เป็นคนฉลาด”

เราเป็นคนเสียสละใจ เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร เราไม่จองเวร เราให้อภัย เราเห็นคนทุกข์คนยาก คนทุกข์คนยากโดยข้อเท็จจริง เราอยากช่วยเหลือเจือจานเขา เรามีปัญญา เราถึงเสียสละได้ เราเสียสละถึงการเบียดเบียนที่เขาทำกับเรา เรายังยิ้มได้เลย บอกไอนี้มันคนโง่ มันทำเรา มันเบียดเบียนเรา มันหาเวรหากรรมใส่ตัวมัน ทั้งๆ ที่เรายิ้มแย้มแจ่มใส แล้วมันทำไม่ได้ อย่างไรก็ตามยังโกรธ ยิ่งโมโห นี่คนที่เสียสละต้องมีปัญญา เสียสละไม่ใช่เสียสละแบบเซ่อๆ เซ่อๆ

เซ่อๆ เสียสละมันก็เป็นเหยื่อ เป็นเหยื่อมันจะชนะตัวเองได้ไหม เป็นเหยื่อมันจะชนะกิเลสได้ไหม เป็นเหยื่อมันจะชนะมารในใจได้ไหม คนที่จะชนะมารในใจต้องเป็นคนที่ฉลาด

คนที่ฉลาดเขาจะเสียสละ เขาต้องมีปัญญาของเขา ปัญญาของเขาเสียสละมา เสียสละมาเพื่อบุญกุศลใด เพื่อความจริงอันนี้ไฉน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เสียสละชีวิต เสียสละทุกๆ อย่างนะ เสียสละเพื่อโพธิญาณ เสียสละเพื่อมรรคผลอันนี้ แล้วท่านเป็นคนที่มีรื้อค้น มา แสวงหามา

วันพระนะ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ทำบุญกุศลบูชาท่าน บูชาท่าน แต่บูชาพุทธะ ในใจของเรา บูชาหัวใจของเราให้มันมีบารมี ให้มันเข้มแข็ง ให้มันแก่กล้า ไม่ให้มันเป็นเหยื่อของสังคม ไม่ให้เป็นเหยื่อของใครไฉน

อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เราหามาเพื่อหัวใจของเรา เลี้ยงปากเลี้ยงท้อง มันก็แค่มือหนึ่งเท่านั้นแหละ ปัจจัยเครื่องอาศัยมันช่วยอาศัยแล้วเราเจอจกัน แต่หัวใจมันยิ่งใหญ่ หัวใจที่ยิ่งใหญ่นะ เราเสียสละให้คนอื่นได้ทั้งนั้นแหละ เสียสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ เสียสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต ครูบาอาจารย์ของเราเสียสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม เอวัง